

Moja prva izkušnja s sečnjo, pravilom in odkupom lesa

Jurij Obreza, lastnik gozda

Objavljeno na spletu 10.10.2021

Prva izkušnje lastnika gozda s sečnjo, pravilom in odkupom lesa.

V mesecu januarju leta 2018 me je teta zaprosila, da v skladu z dvema odločbama o odobritvi poseka izbranih dreves in v skladu z odločbo o izvedbi sanitarne sečnje in preventivnih varstvenih del Zavoda za gozdove Slovenije poskrbim za sečnjo, spravilo in odkup odkazanih dreves, v zameno pa bom

prejel 10 % nagrade od dobička, to je od razlike med prihodkom od prodaje in celotnim stroškom, ki se nanaša na sečnjo in spravilo lesa.

Zgoraj omenjene tri gozdarske odločbe so se nanašale na drevesa na dveh gozdnih parcelah v občini na Dolenjskem, vsaka od teh dveh pa se nahaja v drugi krajevni enoti Zavoda za gozdove Slovenije. V prvem primeru, za potrebe tega prispevka ga bom imenoval Veliki gozd, je gozdar odkazal sanitarno sečnjo in malodane golosek (večina hrasta naj bi bilo sodeč po odločbi oslabelega), v primeru drugega gozda, imenoval ga bom Mali gozd, pa je gozdar za posek odkazal manjše število dreves različnih vrst.

Veliki gozd, ki se nahaja ob rimski cesti, predstavlja približno 1 hektar veliko danes praktično v celoti izsekano gozdno zemljišče, po pripovedovanju mojega deda in staršev je bilo tu nazadnje sekano v začetku 80' let prejšnjega stoletja in sicer sta moj ded in oče takrat žagala le smreke. Glede na debelost in številčnost preostalih smrek in hrastov ter glede na starost hrastov, velika večina jih je po štetju letnic štela med 80 in 150 let, večje sečnje v času po drugi svetovni vojni tu ni bilo. Pristojni gozdar je zaradi napada insektov za posek v Velikem gozdu najprej v novembru 2017 odkazal 25,47 m³ smrek (odločba o izvedbi sanitarne sečnje in preventivnih varstvenih del v gozdovih), v januarju 2018 pa po odločbi o odobritvi poseka še skupno 271,53 m³ drevja, od tega 131,44 m³ hrasta (maklen, cer in graden, ki je prevladoval), 74,75 m³ gabra, 64,51 m³ smreke in 0,83 m³ bukve, vse bruto. V primeru hrasta je od 131,44 m³ hrast debelinskih razredov nad 30 cm predstavljal približno 100 m³, v primeru smreke, pa so smreke debelinskih razredov nad 30 cm predstavljale približno 58 m³, od tega jih je bilo približno 38 m³ v debelinskem razredu nad 49 cm, vse to bruto. Preden sem se lotil sečnje v Velikem gozdu, sem se podučil o mejah parcele in gozd večkrat ob mejah in počez obhodil (nazadnje sem bil tam z dedom, ko sem bil še otrok), saj sem le-te moral nato pokazati vsem sekačem/odkupovalcem oglednikom in od mejaša in njegovega soseda pridobiti soglasji za spravilo lesa skozi njun gozd, kar na koncu niti ni bilo tako pomembno, saj je bila večina lesa odpeljana po drugi poti.

Oznake mej

Iskanja izvajalca sečnje in spravila sem se v začetku leta 2018 lotil tako, da sem opravil poizvedbe pri lokalnih izvajalcih na podlagi priporočil gozdarjev, mojega sošolca in s pomočjo portala Moj Gozdar. Pridobil sem dve ponudbi za 15 EUR/m³ posekanega drevja in eno za 17 EUR/m³. Ker sta prva dva ponudnika hkrati hotela izvesti tudi odkup oziroma sečnje v roku iz odločbe za sanitarno sečnjo ne bi mogla izvesti, jaz pa bi zato lahko imel težave z inšpektorjem, sem se odločil za dražjega, ki sem ga našel na portalu Moj Gozdar. Tega izvajalca bom za potrebe tega prispevka imenoval Vladi. Pripravil sem pogodbo o sečnji in spravilu, ki sem jo Vladiju posredoval, on mi je po telefonu predlagal manjše spremembe, ki sem jih sprejel, nakar sva jo oba podpisala.

Z Vladijem sva se v pogodbi, pa tudi ustno, dogovorila tudi za datum sečnje, a ko sem se iz Ljubljane na dogovorjeni dan, v pričakovanju, da bom videl rezultate sečnje, pripeljal v Veliki gozd, me je čakalo presenečenje, saj Vladi z delom še ni pričel, o tem pa me ni obvestil, čeprav je vedel, da se bom s tem namenom pripeljal iz Ljubljane. Obdržal sem mirno kri in se dogovoril za nov termin sečnje, Vladi pa mi je nato še najmanj dvakrat z »jutri zgodaj zjutraj pričnemo« obljubil, da bo s sečnjo pričel na novo dogovorjeni datum, a se dogovora ni držal, zato sem se še nekajkrat v Veliki gozd iz Ljubljane pripeljal zastonj, preden je bila sečnja dejansko opravljena. O samem datumu dejanske sečnje v naprej nisem bil obveščen, telefonski klic sem prejel po koncu sečnje, gozdno zemljišče je Vladi milo rečeno pustil neurejeno, hlode pa je odstavil na mesto, ki ga nisva dogovorila. Na mojo srečo lastnik tega gozda v svoj gozd ne zaide prav pogosto, saj z odstavo lesa ni bilo nobenih težav.

Vladi mi je za odkup predlagal podjetje X, v katerem dela njegov prijatelj, a pogodbe in odkupa nismo dogovorili, saj mojih predlogov k pogodbi, da me je o času meritev in odvoza lesa dolžan obvestiti, potencialni kupec ni sprejel. Sam tudi nisem soglašal s predlagano določbo, ki predvideva zgolj tehtanje in izmero pri končnem kupcu, za katerega predvidevam, da je v Italiji, saj to omogoča »izginotje« dela pošiljke lesa, za kar pa sam še vedel ne bi, saj tehtalnega lista s kamionske ceste v Sloveniji sodeč po pogodbenih določbah nikoli niti videl ne bi.

Ker Vladi pogodbene obveznosti z izjemo sanitarne sečnje kljub pozivom ni opravil v dogovorjenem roku, sem poiskal novega izvajalca sečnje, ki ima doma žago in me je uspel prepričati, da mu les tudi prodam. Imenoval ga bom Tomaž. Moja teta ga je učila v osnovni šoli in mi ga je priporočila. Ko si je Tomaž gozd ogledoval, mi je povedal, da naj bi policija Vladija sredi noči zasačila, ko je odvažal les iz državnih gozdov.

Kljub mojemu prigovarjanu, da poseka vse odkazano drevje, sva se s Tomažem zaradi njegovega nasprotovanja, da bo listavce posekal nazadnje, dogovorila, da bo najprej posekal zgolj smreke. Delo je opravil na dogovorjeni dan, veje pa je pospravil na kupe. Sporočil mi je tudi datum in uro izmere in odvoza smrekovih hlodov. Ko sem prišel na mesto odvoza, me je presenetil, ko mi je v roke dal papir in svinčnik ter me prosil, da si zapisujem debeline smrekovih hlodov, ki jih bo on izmeril. Pojasnil mi je še, koliko centimetrov bo pri vsaki izmeri odbil zaradi lubja, ki ga je potrebno kasneje odstraniti. Nalogo sem sprejel, Tomaž pa je pričel z merjenjem. Bralec, ki ima na tem področju izkušnje, bo vedel, kaj sledi. Tomaž se je meritev lotil s tako naglico kot da bi doma imel na smrt bolnega sorodnika, ki so mu štete ure, izmerjene debeline pa je vpijoč sporočal avtorju tega članka, tako, da se mi je na trenutke zdelo, da on prej izmeri debelino hloda kot pa jo jaz uspem zapisati na papir.

Tomaž je odkupil 55,7 m³ izmerjenih smrekovih hlodov, ki jih je sam posekal in nato v moji prisotnosti izmeril in nato še (po moji preverbi brez večjih napak) tudi izračunal prostornino. Za smrekovo hlodovino je v času od junija 2018 do marca 2019 plačal od 40 do 70 EUR po kubičnem metru, smrekov les za celulozo pa je odkupil po ceni 30 EUR po kubičnem metru. Teh 55,7 m³ je odkupil po skupni ceni 3500 EUR, od česar pa je potrebno odšteti še strošek sečnje in spravila, ki je bil 15 EUR/m³. Odkupne cene so v okvirih javno dostopnih podatkov o povprečnih odkupnih cenah za navedeni les oziroma so le tem enake. Tudi volumen prodanega lesa ob upoštevanju dejstva, da Tomaž ni posekal vseh smrek kot je bilo dogovorjeno, ampak je to v letošnjem letu opravil Gašper, z le nekaj odstotnim odstopanjem odgovarjajo prostornini lesa iz odločbe.

Nekaj dni zatem, ko je Tomaž opravil s sečnjo, spravihom in odkupom, se mi je po več mesecih, to je bilo že sredi leta 2019, po telefonu oglasil Vladi. Dejal je, da je pripravljen pričeti s sečnjo. Ko sem mu povedal, da je zamudil vse pogodbene roke ter, da sem zaradi tega poiskal novega izvajalca, je name pričel vpiti, grozil mi je, da me bo obiskal na domu in z menoj fizično obračunal, ko pa sem mu dejal, da pogodbe kljub opozorilom ni upošteval, pa mi je dejal, da se na pogodbo »poščije«.

Ker me je Vladi od izvedbe sanitarne sečnje, ki jo je izvedel zadnji dan pred zapadlostjo roka iz odločbe o sanitarni sečnji, malodane ignoriral in mi niti računa za sanitarno sečnjo ni izstavil, plačila za sečnjo od mene sploh ni prejel (gre za cca 300 EUR) in mu za to, da bi plačilo prejel, očitno ni bilo kaj prida mar. Vsak pogovor o izvedbi sečnje preostalega drevja po izvedbi sanitarne sečnje je namreč obrnil na temo odkupa gozdne parcele (za 1 m² gozdnega zemljišča mi je ponujal 0,6 EUR), sam pa sem se ves čas branil in se trudil pogovor preusmeriti nazaj na prvotno temo.

Za sečnjo v Malem gozdu sem po priporočilu mojega sošolca izbral sekača z imenom Milijan, s katerim sva se ustno dogovorila za 15 EUR/m³ stroška sečnje. To je bilo v mesecu februarju leta 2018, še preden sem za sečnjo v Velikem gozdu najel Vladija. Najprej sem Miljanu pokazal Mali in Veliki gozd, on pa se je odločil, da bo najprej žagal v Malem gozdu. Kmalu potem, ko sva se prvič srečala, mi je

pojasnil, kako zahtevno je delo v gozdu, da bo zaradi poškodbe delo opravil težko oziroma z zamudo ter, da ima željo, da les tudi odkupi. Ker ga je moj sošolec priporočil, sem mu zaupal sečnjo, spravilo in odkup. V primeru Malega gozda gre za gozdno zemljišče v približni velikosti 19 arov, kjer je bila v letu 2006 na manjšem delu že izvedena sanitarna sečnja zaradi lubadarja. Tu je gozdar za posek konec novembra 2017 odkazal 17,38 m³ smrek, 2,25 m³ bukev, 1,12 m³ bora, 0,66 m³ hrasta in 0,05 m³ gabra. 9.92 m³ smrek je predstavljalo smreke v debelinskem razredu premera preko 49 cm, 4,37 m³ smrek pa je predstavljalo smreke debelinskega razreda od 40 do 49 cm. Miljan mi datuma, ko je s sečnjo pričel ni sporočil, me pa je poklical, ko je s sečnjo, ne pa tudi s spravilom, že zaključil, da mi je pokazal opravljeno delo in domnevne napake na že požaganih in ob štorih ležečih smrekah nad katerimi je tožil. Največja zanimivosti v primeru sečnje, spravila in odkupa lesa v Malem gozdu pa je, da mi Miljan, s katerim pogodbe nisva dogovorila, za razliko od vseh ostalih izvajalcev v zvezi s sečnjo ali odkupom ni izstavil niti enega dokumenta, moji teti pa je na bančni račun za zgoraj navedeni les nakazal 658 EUR. O spravilu in odvozu oziroma izmeri in prodaji lesa me Miljan prav tako ni obvestil. To je bil sicer prvi del moje izkušnje z gozdarskim poslom.

Potem, ko je bil posel z Miljanom v Malem gozdu in Vladimirjem in Tomažem v Velikem gozdu zaključen, sem se, še vedno precej neizkušen, lotil sečnje listavcev v Velikem gozdu. Tomaž mi je za listavce po odbitku stroška sečnje ponudil 1000 EUR, a sečnje sam ni hotel opraviti in je za to predlagal sekača, ki pa ga nisem izbral. Miljan, za katerega sem zaradi najinega sodelovanja na drugem področju, na katerem je potreboval mojo pomoč, tedaj verjel, da sva malodane postala prijatelja, mi je za preostali les v Velikem gozdu ponudil 1500 EUR. Ker je ponudil več kot Tomaž, sem ponudbo sprejel. To je bilo nekje v drugi polovici leta 2019. Ker pa se mi Miljan, vsaj v zvezi s sečnjo več kot mesec dni ni javil, sem ga s tem v zvezi nato klical najmanj enkrat vsakih 14 dni in ga prosil, da sečnjo opravi. Enkrat naj bi imel težave z zdravjem, drugič naj bi se ponesrečil, ker se je vdrl strop in mu padel na hrbet, tretjič stroj ni bil izpraven in podobno. Tik pred novim letom, konec decembra leta 2019 mi je predlagal, da mi vroči 1000 EUR, če pa bi se izkazalo, da bo izkupiček od lesa večji, pa mi bo naknadno izročil še preostali denar, predvidoma največ 500 EUR, saj ta les menda kaj več naj niti ne bi bil vreden. Čeprav je bilo to v nasprotju z mojimi izračuni in tem, kar mi je povedal gozdar, sem denar sprejel, ker sem Miljanu verjel. Predvsem zato, ker sem njemu in njegovi partnerki dotlej že nekajkrat pomagal, ko sta imela težave.

Minevali so meseci, naokoli je bilo eno leto in Miljan še vedno ni opravil sečnje. Vsakič je imel za to, da drevja ni posekal, nov, še boljši, izgovor. Je pa konec septembra 2020 v Malem gozdu po takrat novoizdani odločbi o o izvedbi sanitarne sečnje, ker sta se podrli dve smreki v skupnem bruto volumnu 2,12 m³, le te na mojo prošnjo nemudoma oklestil, razžagal in odkupil. Za smreki mi je brez podlage v dobavnici ali drugem dokumentu ponudil 60 EUR. Ker mi denarja ni dal, sem mu namesto 1000 EUR v letošnjem letu vrnil 940 EUR kot bom to opisal v nadaljevanju.

Pozimi za Božič leta 2020 sem po pošti prejel ponudbo sekača iz ljubljanskega območja po imenu Gašper, kar ni njegovo pravo ime. Po Gašperjevih, zame skrajno neugodnih, predpostavkah naj bi šlo v Velikem gozdu zgolj za les slabe kakovosti (slaba drva, ostali trdi listavci). Po podpovprečni odkupni ceni in ob upoštevanju oderuške cene sečnje, bi, če bi sečnjo in odkup opravil Gašper, lahko prejel vsaj 2000 EUR. Nemudoma sem sestavil pogodbo, Gašper pa jo je, sicer nerad, vsaj tak je bil moj občutek, podpisal. Vedel sem, da je cena sečnje 20 EUR/m³ oderuška, saj je Veliki gozd tik ob rimski cesti, vedel sem, da si bo zagotovo vzel nenapisano posredniško provizijo oziroma les naprej dražje prodal ter, da so odkupne cene lesa zato nizke, a sem ponudbo glede na vse ostale ponudbe lokalnih izvajalcev, ki so bile še slabše, sprejel.

Še pred sečnjo sem moral gozdarja zaprositi za ponovno označbo drevja, saj stare oznake ponekod niso bile več vidne. Listavce in preostalih 11,2 m³ smrek neto je Gašper posekal v zgolj dveh tednih po podpisu pogodbe, kar mi je bilo v olajšanje, saj je bil datum zapadlosti odločbe o poseku že blizu. O

datumu in uri nakladanja in izmere oziroma tehtanja me je Gašper vselej obvestil in sem pri vsem tem bil tudi osebno prisoten, prejel sem vse dobavnice, tehtalne in odkupne liste. V času tehtanja ali izmere je Gašper vsakič spisal dve dobavnici, prvo zame, drugo, ki ni bila za moje oči, pa za končnega odkupovalca. Tako je na primer gabrov les, ki je bil prepeljan v Italijo, od mene odkupil po ceni 38 EUR/m³, prodal pa ga je za 47 EUR/m³, od mene pa je nato zahteval še dogovorjenih 20 EUR/m³ za sečnjo. Strategija, ki ji je bil tudi Gašper zvest, je bilo tarnanje na račun zahtevnosti del v gozdu, s tem povezanih stroškov, možnostmi poškodb, nedonosnostjo posla, težavami z zaposlenimi ali ženo in podobno. Sam sem to le s težavo poslušal, ker sem se skušal fokusirati na nalaganje, tehtanje, merjenje debeline hlodov ali pa na podatke, ki jih je vnašal v dobavnico.

Nalaganje gabra

Več je bilo pritoževanja, jamranja in igranja vloge žrtve, bolj sem se zavedal, da je kljub oderušnemu dogovoru v ozadju še nekaj drugega. To, da Gašper hrastove hlode odkupuje po ceni, ki je precej nižja od povprečne tržne cene in jih nato proda po ceni, ki je enaka ali nekoliko višja od povprečne tržne cene, sem vedel. Vedel sem tudi, da ves les, ki za hlode ni primeren, kupuje kot slaba drva ali drug okrogel industrijski les, pa še to po nizki ceni, zame ni ugodno. Ko je bil praktično ves les prodan, ostalo je le še za približno 30 m³ mešanega lesa listavcev, pa mi je Gašper dejal, da mi za ta les ne bo nič plačal ter, da ga bo dal zmlati, če sam ne najdem odkupovalca. To je bilo v nasprotju s pogodbenimi določili. Ne glede na to, sem dejal, da bom poizkusil sam najti odkupovalca. Potem, ko sem preostali les fotografiral in opravil številne poizvedbe pri potencialnih odkupovalcih, sem ugotovil, da je Gašper najslabši les najnižjih debelinskih razredov, ki je bil razmetan na štirih različnih lokacijah

pustil tam ležati, čeprav bi moral poskrbeti za to, da bi bil ta les na kamijone naložen vmes oziroma skupaj z že odpeljanim lesom. Po ogledu fotografij, je eden izmed potencialnih odkupovalcev skladišča preostalega lesa komentiral s »kateri mesar pa je to pustil?«.

Prva konkretna ponudba, ki sem jo od lokalnega odkupovalca na podlagi ogleda prejel za preostalih cca 30 m³ lesa, je bilo 500 EUR. To ponudbo sem zavrnil, sprejel pa sem ponudbo Jožeta, s katerim sva se dogovorila za odkupno ceno 35 EUR/m³ za drva oziroma 24 EUR/m³ za celulozni les, na koncu je vse skupaj nanese na 815,30 EUR oziroma 25,18 m³ mešanega hrastovega in gabrovega lesa najnižjih debelinskih razredov. Da sem poskrbel, da je Jože les odpeljal in odplačal ter, da sem Jožeta našel, je trajalo približno mesec dni. Ves ta čas pa me je najmanj enkrat na teden klical Gašper, ki je skrbno poizvedoval, če sem les že prodal in po kakšni ceni. Gašper je od mene terjal 600 EUR za strošek sečnje preostanka lesa, ki ga je po njegovi oceni bilo 30 m³, seveda, pod pogojem, da bi jaz uspel ta les prodati. Ocena volumna je bila blizu pravi, saj je po odvozu omenjenih 25,18 m³ lesa ob rimski cesti ostalo še cca 6-10 m³ lesa, ki ga Jožetov sodelavec na polni šleper ni mogel naložiti. Ko sem poskrbel za prodajo večine preostalega lesa, sem preučil Gašperjeve odkupne bloke. Opazil sem, da je Gašper teže lesa s pretvornikom 1.2 in 1.3 pretvoril v kubične metre. Nato sem izračunal zneske, ki mi jih Gašper dolguje zaradi »napačne« pretvorbe. Odločil sem se, da pravilnost uporabe pretvornikov pred soočenjem z Gašperjem preverim pri gozdarju in pri strokovnjakinji za lesno ekonomiko, ki sta moj sum na nepravilnost potrdila. Z uporabo napačnih pretvornikov me je Gašper skušal ogoljufati za približno 300 EUR. Sporočil sem mu, da sem večino preostalega lesa prodal, da je preostalih cca 6-10 m³ lesa njegovih ter, da mu 600 EUR za sečnjo preostalih cca 30 m³ lesa ne bom plačal, ker se je »zmotil« pri pretvorbi teže v prostornine in da bova to s kompenzacijo poračunala s tem, da bo preostalih 6 - 10 m³ lesa njegovih. Gašper se je nezadovoljno branil, da se ni zmotil ter, da mu za stroške sečnje pripada plačilo. Kmalu po mojem klicu me je Gašper sam poklical po telefonu, zahteval 600 EUR ter mi obljubil mnenje Zavoda za gozdove Slovenije (ZGS), ki bo njemu v prid, sam pa sem mu odvrnil, da pri svojem vztrajam najmanj do prejema obljubljenega mnenja. Ki pa ga nikdar ni bilo, preostalih 6 - 10 m³ lesa, ki sem mu jih prepustil, pa Gašper vse do danes ni odpeljal. Nazadnje me je pred nekaj tedni klical, da bi me prosil za nasvet pri sestavi pogodbe za prodajo solastniškega deleža čolna ter mi, šele ko sem o tem povprašal, dejal, da bo preostalih 6 -10 m³

Preostanek lesa

Ko sem v aprilu letos opravljal kontrolo sečišča po Gašperjevem poseku, sem opazil, da je Gašper pri vleki hlodov poškodoval 8 mejaševih smrek ter, da je njegov mejaš, ki je imel poškodovano eno večje drevo, po novi vlaki, ki poteka po njegovem delu gozdne parcele, naložil kamne, vejo in poleno in nanje, na skalo in na eno debelejšo smreko s krvavo rdečo barvo s čopičem napisal »NE«, »PREPOVED« in »NE VLEČI« ter v indijanskem bojnem slogu narisal znake, ki sporočajo prepoved vleke. Čeravno pogodbeno odgovornost za povzročeno škodo nosi Gašper, mi je, ko sem ga z znaki in

Nova vlečna pot po sanitarni sečnji

V času predzadnjega odvoza lesa s strani Gašperja, me je Gašper vprašal, če vem kdo je Janez. Janez je bil Gašperjeva druga stranka v tej dolenjski občini. Gre za ostarelega, a še vedno krepkega kmeta, ki je v 1960-ih kot sekač delal v Nemčiji in je prijatelj brata mojega pokojnega deda. Odločil sem se, da ga obiščem in opozorim na zanj potencialne nepravilnosti, katerih sem bil sam deležen. Nanj sem naletel, ko sem se peljal mimo njegove hiše, ko je ob cesti kosil travo. Tekom pogovora sem izvedel, da se z Gašperjem ni dogovoril niti za strošek sečnje niti za odkupno ceno lesa. Pritožil se je nad neprimerno višino štorov, ki jih je pustil za seboj in mi pojasnil, da je Gašperju zaupal sečnjo ene parcele, sečnje na drugi parceli pa ne bo dovolil. Prosil me je, da mu sestavim pogodbo o poseku in spravi. Zaradi sečnje in prodaje lesa sem govoril tudi z daljno sorodnico iz iste vasi, ki izhaja iz kmetije, ki je pred leti imela preko 40 hektarjev gozdnih površin. Moj ded je nekoč dejal, da po Španovi hosti lahko hodiš ves dan pa si še zmeraj v njej. Njena izjava, naj se čimprej sprijaznim s tem, da bom v najboljšem primeru dobil tretjino dejanske vrednosti lesa, je bila povedna.

Ko je Gašper opravil s sečnjo in je bil odkup za mano, sva z Gašperjem za zabavo tekmovala v ročnem žaganju hrastovih hlodov, nato pa sem obhodil sečišče in na krajše kose razžagal in razprostrl daljša debela in veje, da bi ne ovirala hoje po gozdu, ki so ga že začeli preraščati bukovina in smrečje. Potem sem poklical Miljana in ga povabil na kavo, da mu vrnem 940 od 1000 izročeni EUR. Ker ni vedel, da je sečnja že opravljena, me je vprašal, kdo bo opravil sečnjo in kakšen izkupiček mi je obljubil.

Če imaš v lasti gozd in nameravaš z lesom razpolagati, se posla sama ali sam brez predhodnih izkušenj ni dobro lotiti. Sekači med seboj kar tekmujejo v tem, kako dogovoriti čim manj za lastnika gozda ključnih sestavin posla, kako se izogniti papirnati sledi, v tem, kdo bo na tuj račun več zaslužil, namesto da bi tekmovali v tem, kdo je boljši sekač. Goljufiga je kaznivo dejanje, oderuštvo pa je protipravno, a navedenega kot je razvidno iz te zgodbe ni lahko ugotoviti. Iskanje poštenega sekača ali odkupovalca ni lahko opravilo in malo sem se zmotil, ko zapišem, da je dobrih toliko kolikor je dobrih mačeh.

Na kakšne manipulacije je potrebno paziti oziroma čemu se je potrebno upreti? Poleg že zapsanega in poleg standardnega poduka, ki ga dajejo gozdarji, je potrebno:

- izpogajati primerno ceno stroška sečnje (čeprav je Veliki gozd ob rimski cesti, je marsikateri sekač oglednik neupravičeno tožil nad zahtevnostjo terena zaradi skal in manjše kotanje),
- potrebno je biti pozoren na dajanje napačnih predstav o (ne)kakovosti lesa s strani odkupovalcev,
- pri izmeri je potrebno paziti, da pri meritvah hrastovih hlodov ne prihaja do meritev na zožanih delih hlodov, potrebno je zahtevati tehtalne liste in biti prisoten pri tehtanju,
- sekač mora sečnjo na zahtevo lastnika opraviti ob njegovi navzočnosti in na dogovorjen termin,
- v pogodbo o poseku in spravi je potrebno vnesti morebitne pretvornike iz mase lesa v njegovo prostornino, česar sam nisem storil,
- potrebno se je zavedati, da je (vsaj v mojem primeru je bilo tako) količina lesa, ki jo izmeri odkupovalec (neto količina), zelo podobna količini (lahko gre le za nekaj odstotno odstopanje), ki izhaja iz gozdarske odločbe (bruto količina) in so lahko napovedi sekačev / odkupovalcev o neprimerljivosti bruto in neto količin na račun vej iz trte izvite,
- v izogib težavam z drugimi lastniki je potrebno vnaprej dogovoriti vlake in rampe za spravo lesa, sekač pa mora odgovarjati za morebitno škodo, ki jo pri svojem delu povzroči drugim lastnikom gozda,
- nadalje je potrebno poskrbeti, da sekač gozdno zemljišče za seboj pospravi v skladu z veljavnimi predpisi,
- paziti je potrebno, da se pri prodaji in odvozu lesa manj kakovosten les nalaga in odvaža skupaj

s kakovostnejšim ter,

- da se podatki na dobavnica in računih ali odkupnih listih ujemajo, podatek o približnem volumnu lesa na kamijonu na dobavnici pa je lahko zavajajoč in nepotreben,
- dobro je, če je izvajalec (že) vpisan v portalu MojGozdar, a to ni garancija za njegovo poštenost,
- menim tudi, da se je potrebno upreti morebitnim predlogom v smeri dogovora, da je sekač za sečnjo plačan neposredno s strani (z njim povezanega) odkupovalca.

Če za konec napravim še ekonomski povzetek, je bil v tem konkretnem primeru končni izkupiček od prodaje vsega lesa, to je od prodaje 132,1 m³ hrasta, 109,48 m³ smreke, 74,8 m³ belega gabra, 3,08 m³ bukve in 1,12 m³ rdečega bora (vse bruto) zaokroženo 7500 EUR, to je ob upoštevanju odbitka iz naslova stroškov sečnje in spravila.